

سرمقاله

آپارتاید خواندن اسرائیل؛ فرصتی جهانی

گزارشگر ویژه سازمان عفو بین الملل، ارزشمندترین نهاد حقوق بشری جهان، پس از تحقیقاتی مفصل و طی گزارشی ۲۸۰ صفحه ای اسرائیل را یک رژیم آپارتاید اعلام نمود. این گزارش جرم اسرائیل در این زمینه را در ردیف جنایت علیه بشریت، که از نظر حقوق بشر بین المللی از سنگین ترین جرم هاست، رژیم روی کار آمده در کنار اسرائیل تنها رژیمی است که رسماً توسط نهادهای بین المللی حقوق بشر آپارتاید خوانده می‌شود.

این گزارش هر چند دیرهنگام انعکاس وسیعی در جامعه بین المللی داشته است، رژیم روی کار آمده در سرزمین‌های اشغالی فلسطین ازبدو تشکیل دست به کشتار مردم فلسطین زده است. البته پیش از عفو بین‌الملل، دیده بان حقوق بشر، دیگر نهاد ارزشمند حقوق بشری، طی گزارشی

در سال ۲۰۲۱ اسرائیل را به جرم مشابهی متهم نموده بود.

فرانچسکا البانزه در گزارش ویژه خود به شورای حقوق بشر سازمان ملل گفت: «فلسطینی‌ها در یک «زندان روباز و زیر نظارت دائم» زندگی می‌کنند.»

او اقدامات اسرائیل در سرزمین‌های اشغالی را معادل «جنایت بین‌المللی» دانست.
البانزه همچنین دولت اسرائیل را به تغییر سیستماتیک کاربری زمین و خلع مالکیت فلسطینی‌ها بر زمین‌هایشان متهم کرد. به گفته خاتم البانزه اقدامات اسرائیل نیازمند تحقیقات فوری دادگاه کیفری بین‌المللی است.به خاتم البانزه برای تهیه گزارش اخیرش اجازه سفر به اسرائیل داده نشد! همان طوری که اشاره شد پیش از این دیده‌بان حقوق بشر و عفو بین‌الملل و یک سازمان حقوق بشری اسرائیلی به نام «بتسلیم» در گزارش‌های خود دولت اسرائیل را به تبعیض گرایي شدید که مشابه «نظام آپارتاید» است متهم کرده بودند.
البانزه در گزارش به شورای حقوق بشر سازمان ملل متحد می‌گوید اسرائیل در ۵۶ سال گذشته مناطق اشغالی فلسطین را با «مجرمانه کردن حقوق اساسی و زندانی کردن جمع کثیری از مردم» اداره کرده است.

بر اساس این گزارش از سال ۱۹۶۷ تا کنون ۸۰۰ هزار فلسطینی از جمله کودکانی ۱۲ ساله بازداشت شده‌اند و از سوی ارتش اسرائیل‌محکوم شده‌اند. فلسطینیان برای ابراز عقیده، گردهمایی، سخنرانی‌های سیاسی یا حتی قصد انجام آن از حق شهروندی خود محروم شده‌اند، آنها بدون هیچ مدرکی گناهکار محسوب می‌شوند و بدون هیچ حکمی بازداشت می‌شوند و در زندان‌های اسرائیل مورد بدرفتاری قرار می‌گیرند.

در این گزارش آمده که بازداشت و زندان جمعی به ابزاری برای سرکوب مخالفت مسالمت آمیز علیه اشغال و حمایت از ارتش و شهروکشیشان تبدیل شده است.
بر این اساس، اسرائیل فلسطینی‌ها را در یک بسته‌بندی «تهدید امنیتی» گذاشته و از دستوره‌های بی‌رحمانه ارتش برای مجازات آنها بابت استفاده از حقوق اساسی و مشروعشان استفاده می‌کند.

در گزارش اخیر حتی البانز حکومت اسرائیل را رژیمی سرطانی خوانده که زندگی فلسطینی‌ها را حتی خارج از زندان احاطه کرده است: «موانع عبور و مرور، زیرساخت‌های جداسازی شده، ایستگاه‌های بازرسی، شهرک‌های یهودی‌نشین که شهرها و روستاهای فلسطینی را دوره کرده‌اند، صدها مجوز بوروکراتیک و شبکه نظارتی دیجیتال زندگی آنها را در چنبره خود گرفته است.»
البانز خواستار پایان اشغال غیرقانونی فلسطین شد و از کشورهای عضو خواسته با عمل به تعهد خود، شهروک‌های یهودی نشین اسرائیل را به رسمیت نشناسند و تمامی تدابیر سیاسی، دیپلماتیک و اقتصادی خود را بر اساس مرانامه سازمان ملل متحد به کار بگیرند تا«اشغال استعماری اسرائیل و باتیان آن را به دست عدالت بسپارند.»
این گزارش در حالی منتشر می‌شود که دولت جدید اسرائیل تندروترین دولت تاریخ این کشور، با آغاز کار خود از «حق غیرقابل تردیدمردم یهود بر تمامی اراضی اسرائیل» صحبت کرده است و بر خلاف قوانین بین‌الملل طرح ساخت ده‌ها هزار واحد ساختمانی را درشهرک‌های یهودی‌نشین ساخته شده در مناطق اشغالی، پیش برده است.

در نتیجه از هم اکنون مشخص است که واکنش رژیم اسرائیل بر این گزارش چه خواهد بود!
آپارتاید خواندن رژیم اسرائیل از سوی گزارشگر سازمان عفو بین الملل فرصت مناسبی برای فشار بر اسرائیل از ناحیه جامعه جهانی است.
آپارتاید خواندن اسرائیل، تحریم اسرائیل و درخواست تغییر رژیم در این کشور اینک یک مطالبه مشروع حقوق بشری و بین‌المللی است و می‌توان جهان را بر سر آن جمع و هم صدا نمود.
این موضوع فرصت مهمی برای دولتمردان جمهوری اسلامی به وجود آورده تا همگام با جامعه جهانی در تحت فشار قرار دادن اسرائیل هم سو شوند حال باید دید جهان از این فرصت بدست آمده که حتماً با مخالفت جدی آمریکا بزرگترین حامی رژیم اسرائیل روبرو خواهد شد، چه استفاده ای خواهد کرد.

چالش اول

یک فعال سیاسی معتقد است کار فرهنگی را نمی‌توان با بگیر و ببند حل کرد زیرا این کارها جامعه را شلوق کرده و دشمن هم از این روند می‌تواند سواستفاده کند.

مسعود پزشکیان افزود: ما قبلاً این کارها را انجام داده ایم و حاصلش رفتار امروز است، اگر قرار بود با این کارها درست شود باید تاکنون بهتر می‌شده، همه از گان‌هایی که مسئولیت حجاب و عفاف را به عهده گرفتند و باید بر روی پرورش، توجه و تعقل و بحث کارشناسی کار می‌کردند سُستی کرده اند، حالا به اینجا رسیده اند که می‌خواهند با بگیر و ببند، جرمه و محروم کردن از تحصیل و غیره مشکل را حل کنند که قطعاً حل نخواهد شد چرا که روشی غلط است!

نماینده مردم تبریز در مجلس اظهار کرد: باور را نمی‌توان با دستور درست کرد، حضرت علی (ع) در نامه خود به مالک اشتر دستور می‌دهد نگو من امیر هستم، گفتن اینکه من امیر هستم یعنی دستور دادن؛ در تنها حجاب بلکه در تمام قسمت‌ها اینگونه ما بخواهیم دستور بدهیم و مردم اطاعت کنند این نوع ادبیات سه تالی فاسد دارد؛ قلب‌ها را تیره می‌کند، دین را ضعیف و بی‌اعتبار می‌کند و تغییرها و دگرگونی‌ها را نزدیک می‌کند! پزشکیان یادآور شد: روش‌های بگیر و ببند، عده‌ای را که نسبت به دین مشکل ندارند را هم مشکل دار می‌کند، ممکن است فردی که حجاب ندارد با دین هم کاری نداشته باشد ولی وقتی به اسم دین با وی برخورد می‌کنند این فرد با دین مشکل پیدا می‌کند؛ باید قبول کنند که این مشکل را باید از طریق فرهنگی حل کنند! وی تأکید کرد: کلیت قضیه حجاب یک امر فرهنگی و باوری است و با زور نشدنی نیست، آدم در خانه خودش هم بچه اش را نمی‌تواند با زور وادار کند آن چیزی که خودش می‌خواهد را انجام دهد، بچه من با من دشمن نیست و قطعاً مرا دوست دارد ولی حرف آدم را خیلی وقت‌ها گوش نمی‌دهد مگر اینکه با منطق حرف بزنی که در ذهنش به یک باور تبدیل شود و آن وقت اجرا کرد لذا در مورد حجاب هم قبلاً کارهای فرهنگی نکرده ایم، پرورش ن داده ایم، از بچگی رها کرده ایم حالا می‌خواهیم در آنجایی که کار از کار گذشته برخورد کنیم که این امر، شدنی نیست!

چالش دوم

یک روانشناس اجتماعی در خصوص کمبودها و ضعف‌های فرهنگی که منجر به ایجاد آسیب‌های

اخبار

۲

شماره ۵۹۵۴ / سال ۲۷ / چهارشنبه ۲۱ تیر ۱۴۰۲ / ۲۳ ذی‌الحجه ۱۴۴۴ / 12 July 2023

ایران و رقابت رقبا در بازار آفریقا

است. حجم مبادلات اقتصادی چین و قاره آفریقا از ۱۲۰ میلیارد دلار در سال ۲۰۱۰ هم فراتر رفته است. در حال حاضر میزان تجارت چین با این قاره سالانه حدود ۱۵۰ میلیارد دلار است. این قاره در بخشی از ابرپروژه راه ابریشم چین؛ «یک کمربند- یک جاده» قرار گرفته است.

در «ششست سران روسیه – آفریقا» که سال ۲۰۱۹ برای نخستین بار در سوچی و کنار دریای سیاه برگزار شد ولادیمیر پوتین، رئیس جمهوری روسیه، با میزبانی از ۴۷ تن از سران آفریقای، مشارکت راهبردی مسکو با آفریقا را پی ریزی کرد. پوتین در مصاحبه با خبرگزاری تاس گفت: «آفریقا به طور فزاینده‌ای به قاره‌ای مملو از امکانات تبدیل می‌شود.» رئیس جمهور روسیه همچنین گفت: این قاره دارای ذخایر عظیم منابع طبیعی است و جذابیت اقتصادی بی‌نظیری دارد.» در سال ۲۰۱۸ میلادی میزان مبادلات تجاری روسیه با کشورهای آفریقای بالغ بر ۲۰ میلیارد دلار بود. روسیه در نشست سوچی ساختن خطوط آهن، نیروگاه‌های هسته‌ای و صنایع سازگار با محیط زیست در این قاره را هدف گذاری کرد. هم اتحادیه اروپا و هم چین تقریباً هر سه سال یکبار نشست‌ی مشابه نشست سران روسیه – آفریقا را با سران کشورهای قاره برگزار می‌کنند. در آخرین نشست چین با سران کشورهای آفریقای ۱۵۰ قرارداد اقتصادی به امضا رسید.

آخرین و سسی و ششمین نشست سران اتحادیه آفریقا با تأکید بر فعال سازی منطقه آزاد تجاری در قاره سیاه و با شعار «تسرع در ایجاد منطقه آزاد تجاری آفریقا» برگزار شد. موسی فکی رئیس کمیسیون اتحادیه آفریقا در آخرین نشست این اتحادیه اظهار کرد: بی ثباتی، مهم بزرگ ترین چالش ماست و بر تجارت آزاد بعنوان یک پروژه راهبردی تمرکز می‌کنیم. فکی گفت که منطقه آزاد تجاری یک پروژه پیشرو است و شماری از کشورهای آفریقا مرحله اجرایی آن را آغاز کرده‌اند.

آفریقا و جهان چند قطبی

در برجام متجلی بود خارج کند، باید هدف گذاری ویژه‌ای جهت قرار گرفتن آفریقا در «سبد سیاست خارجی» و «تجارت خارجی» کشورمان طراحی کند تا حداقل برای تامین منافع ملی ایران از آفریقا، موضوعاتی هستند که می‌تواند همگرایی و همکاری آفریقا با ایران به عنوان یک بازیگر تجدیدنظرطلب نظم فعلی را به سطح راهبردی ارتقا دهد.

اسفند سال گذشته در پی اعتراض کشورهای آفریقای، اتحادیه آفریقا عضویت رژیم صهیونیستی به عنوان عضو ناظر را به حالت تعلیق درآورد. تل آویسو در واکنش به اخراج نماینده این رژیم از نشست سران اتحادیه آفریقا، این اتحادیه را

«گروگانی» توصیف کرد که «تسلیم‌گروهایی مانند الجزایر و آفریقای جنوبی شده‌اند و این دو کشور هم تحت تأثیر ایران هستند.»

در چنین شرایطی نخستین سفر یک رئیس جمهور ایران به قاره آفریقا پس از ۱۱ سال برای ارائه هرچه بیشتر یک سیاست خارجی متوازن و متعادل و با ماموریت همگرایی بیشتر سیاسی و افزایش سهم خود در اقتصاد چند صد میلیارد

دلاری قاره آفریقا اهمیت دو چندان پیدا می‌کند.

نقشه راه آفریقا

سفر روز سه شنبه رئیسی به سه کشور کنیا، زیمبابوه و اوگاندا، چند روز پس از حضور وزیر خارجه الجزایر در تهران در شرایطی اتفاق می‌افتد که این قاره جذاب باسهم ۴۰ درصدی طلای جهان و فلزات گرانبها، ۳۰ درصد از ذخایر معدنی، ۶۵ درصدی از زمین‌های قابل کشت، ۱۰ درصدی از منابع آب شیرین تجدیدپذیر، ۸ درصدی از گاز طبیعی و ۱۲ درصد از مجموع ذخایر نفت دنیا این روزها بیشتر از گذشته به مقصدی برای سفرهای دیپلماتیک قدرت‌های جهانی طی سالهای اخیر شده است.

در این میان دولت سیزدهم که تا حد زیادی موفق شده دیپلماسی کشور را از بن بست «سیاست خارجی تک محصولی» دولت قبل که

به میان می‌آوردند و در سوی دیگر ماجرا، انتشار ویدئوهایی از برخوردهای رسمی و غیررسمی با بی‌حجاب‌ها و اخباری از پلمپ اماکن عمومی همچون رستوران‌ها، کافه‌ها، کلوب‌ها، باشگاه‌ها و غیره به علت عدم رعایت حجاب کانون اخبار را به سوی خود جلب کرده است که گاه در یک روز به اعداد دو رقمی هم می‌رسد!

این جدال اجتماعی که بدون تعریف استانداردهای لازم در مقوله حجاب در جریان است همچنان یک بحث داغ و بی پایان به نظر می‌رسد و کارشناسان حوزه اجتماعی و سیاسی معتقدند فقط با اقدامات فرهنگی و مدارا می‌توان به برچیده شدن و اصلاح آن پرداخت و لاغیر...

یک فعال سیاسی می‌گوید همه ارگان‌هایی که مسئولیت حجاب و عفاف را به عهده گرفتند و باید بر روی پرورش، توجیه و تعقل و بحث کارشناسی کار می‌کردند سُستی کرده‌اند!

محسن میرطالبی ادامه داد: متأسفانه این ضعف‌های آموزشی از دوران ابتدایی و از زمان کودکی

ما تحت عنوان فیلم، سریال، گزارش و غیره دارای تناقضات زیادی است و همین امر بر روی جامعه اثر منفی می‌گذارد به طوری که در اغلب سریال‌ها افراد مرفه و غنی جامعه با ظاهری آراسته ظاهر می‌شوند اما افراد ضعیف و سسطح پایین جامعه اغلب چادری بوده و دارای پوشش هستند پس، در واقع به صورت غیرمستقیم این تأثیر را روی کودکان، نوجوانان و به طور کلی جامعه می‌گذاریم و نشان می‌دهیم که افراد سطح بالای جامعه اغلب ظاهری به دور از پوشش اسلامی دارند و پس از گذشت چندین دهه بی تفاوتی، اکنون با وضعیت فعلی روبرو شده ایم!

چالش آخر

اغلب کارشناسان و متولیان بحث حجاب و عفاف در کشور در این نکته اتفاق نظر دارند که مهمترین عامل اثرگذار در این حوزه که می‌تواند به رفع چالش‌ها و مشکلات بیانجامد موضوع فرهنگ عمومی است که مشکل بی‌حجابی یا شُل‌حجابی باید با روشهای فرهنگی چاره‌جویی شود. بی‌گمان یکی از مهم‌ترین نهادهای فرهنگی کشور صدا و سیماست که طیف وسیعی از مخاطبان را در سراسر کشور همراه دارد و می‌تواند در حوزه فرهنگ‌سازی و قمتان‌سازی نقش بی‌بدیلی ایفا کند و هرچند با توسعه شبکه‌های اجتماعی و رسانه‌های دیجیتال و تعاملی این جایگاه با چالش مواجه شده است ولی هنوز رسانه ملی از بُرد وسیعی در عرصه پیام‌رسانی برخوردار است.

حال این پرسش مطرح شود که آیا رسانه ملی در طی ۴ دهه گذشته توانسته به وظایف خود در عرصه عفاف و حجاب عمل کند و آیا اساساً برنامه جامعی در این حوزه دارد یا خیر؟ به طوری که اکثریت کارشناسان فرهنگی و مذهبی از نحوه عملکرد این رسانه انحصاری گلایه دارند و مسئولان آن همچنان بر طبل بی‌خیالی در قبال وظایف محوله خود می‌کوبند!

بدین ترتیب، همه این مواردی که در سال‌های اخیر با آن مواجه هستیم از زمانی شروع شد که رضاخان میرپنج در ۱۷ دی ۱۳۱۴ قانون کشف حجاب را تصویب کرد و بر اساس آن استفاده از چادر، روبند و روسری برای زنان منع شد و تاکنون به یک چالش سیاسی، فرهنگی و اجتماعی تبدیل شده است که تمام توان کشور را گرفته و پلیس که باید به فکر تامین امنیت و جان و مال شهروندان باشد درگیر حجاب شده و در شهرهای بزرگ به دنبال مجرمان بی حجاب می‌گردد!